

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/249/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7815210341
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7815210341.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Maruščáka a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Andrey Galdunovej v spore žalobkýň: 1. V. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. X, T., 2. J. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. X, K., obe zast. JUDr. Ladislavom Törökom, advokátom, so sídlom Šafárikova 8, Rožňava, proti žalovaným: 1. Š. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXXX/X, T., 2. E. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXXX/XX, T., obaja zast. Mgr. Silviou Kováčovou, advokátkou, so sídlom Námestie baníkov 1, Rožňava, o určenie, že vecné bremeno nie je, o odvolaní žalobkýň proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 16.04.2019, sp. zn. 9C/344/2015

rozhodol:

Zrušuje rozsudok Okresného súdu Rožňava zo dňa 16.04.2019, č.k. 9C/344/2015-186 vo výroku III. o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) rozsudkom označeným v záhlaví určil, že právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúcemu v práve časovo neobmedzeného a bezplatného užívania nehnuteľnosti v k. ú. T. „pivnice“ pod pozemkom parcely KN-C č. 4 o výmere 71 m², zastavané plochy a nádvoria, vedenej na liste vlastníctva č. XXXX k. ú. T., v rozsahu vyznačenom geometrickým plánom č. 17130964-38/2000 J.. Q. M., pre osoby oprávnené z vecného bremena žalovaných v 1. a 2. rade, ktorým práva z vecného bremena vznikajú v rovnakých podieloch po 1-ici na základe Dohody o zriadení práva vecného bremena zo dňa 24.05.2000, uzavretej formou notárskej zápisnice NZ: 188/2000 medzi V. Š. a žalovanými v 1. a 2. rade, viažuce sa na nehnuteľnosť alebo vlastníctvo k nehnuteľnosti pozemku parcely KN-C č. 4 o výmere 71 m², zastavané plochy a nádvoria, vedenej na liste vlastníctva č. 2951 k. ú. T. nie je (I. výrok), žalobu v prevyšujúcej časti zamietol (II. výrok) a stranám sporu náhradu trov konania nepriznal (III. výrok).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyne domáhali určenia, že vecné bremeno spočívajúce v práve časovo neobmedzeného a bezplatného užívania nehnuteľnosti v kat. úz. T. „pivnice“ pod pozemkami parcely KN-C č. 4, 5, 6, 7, 8 a 9 v rozsahu vyznačenom geometrickým plánom č. 17130964-38/2000 J.. Q. M., pre osoby oprávnené z vecného bremena žalovaných v 1. a 2. rade, v rovnakých podieloch, vzniknuté na základe Dohody o zriadení práva vecného bremena zo dňa 24.05.2000, uzavretej formou notárskej zápisnice NZ: 188/2000 medzi V. Š. a žalovanými v 1. a 2. rade, viažuce sa na nehnuteľnosť alebo vlastníctvo k nehnuteľnosti na pozemky parcel KNC č. 4, 5, 6, 7, 8 a 9, kat. úz. T. nie je, resp. neexistuje.

3. Po vykonanom dokazovaní súd žalobe čiastočne vyhovel, pretože dospel k záveru, že žalobkyne majú naliehavý právny záujem na požadovanom určení ohľadom nehnuteľností, ktorých sú vlastníčkami, na tom, aby na LV č. XXXX, kat. úz. T. v časti C nebola vyznačená ľarcha - vecné bremeno zriadené na základe Dohody zo dňa 24.05.2000. Žalobkyne neboli účastníkmi Dohody o zriadení vecného bremena, preto pre žalobkyne z tejto Dohody nevyplývali žiadne povinnosti. V konaní nebol preukázaný

vznik vecného bremena zaťažujúci nehnuteľnosti žalobkýň ani inými spôsobmi uvedenými v ust. § 151o Občianskeho zákonníka, z ktorého by žalobkyne boli v postavení povinnej osoby. Ďalším dôvodom pre čiastočné vyhovie žalobe bola tá skutočnosť, že pivnicu je potrebné považovať za samostatnú nehnuteľnú vec, podzemnú stavbu, ktorá nie je súčasťou pozemkov, pod ktorými sa nachádza, čomu zodpovedá zápis tejto podzemnej stavby v katastri nehnuteľností, preto zápis vecného bremena na listy vlastníctva, na ktorých sú vedené nehnuteľnosti, pod ktorými sa pivnica nachádza nebol dôvodný. Vychádzajúc z ustanovenia § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku súd určil, že právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúce v práve časovo neobmedzeného a bezplatného užívania nehnuteľnosti v kat. úz. T. „pivnice“ pod pozemkom parcely KN-C č. 4 o výmere 71 m², zastavané plochy a nádvoria, vedenej na liste vlastníctva č. 2951 kat. úz. T., v rozsahu vyznačenom geometrickým plánom č. 17130964-38/2000 J. Q. M., pre osoby oprávnené z vecného bremena žalovaných v 1. a 2. rade, ktorým práva z vecného bremena vznikajú v rovnakých podieloch po 1-ici na základe Dohody o zriadení práva vecného bremena zo dňa 24.05.2000, uzavretej formou notárskej zápisnice NZ: 188/2000 medzi V. Š. a žalovanými v 1. a 2. rade, viažuce sa na nehnuteľnosť alebo vlastníctvo k nehnuteľnosti - pozemku parcely KN-C č. 4 o výmere 71 m², zastavané plochy a nádvoria, vedenej na liste vlastníctva č. 2951 kat. úz. T. nie je. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol pre nedostatok právneho záujmu žalobkýň na požadovanom určení.

4. O náhrade trov konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 2 CSP a uviedol, že žalobkyne boli v konaní čiastočne úspešné, preto náhradu trov konania stranám sporu nepriznal.

5. Proti tomuto rozsudku, a to len proti výroku o nároku na náhradu trov konania, podali žalobkyne v zákonnej lehote odvolanie. Navrhli, aby odvolací súd napadnutý výrok rozsudku súdu prvej inštancie zmenil tak, že prizná úspešným žalobkyniam nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Odvolanie podali z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

6. V odvolaní uviedli, že súd prvej inštancie žalobe čiastočne vyhovel a to len s tým rozdielom, že určil, že vecné bremeno nie je len na parc. č. 4 z dôvodu nedostatku právneho záujmu žalobkýň na požadovanom určení k ostatným parcelám. Žalobkyne mali za to, že rozhodnutie v napadnutej časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, je nesprávne a nepreskúmateľné, keďže nie je nijak zdôvodnené.

7. K odvolaniu žalobkýň sa vyjadrili žalovaní, ktorí uviedli, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o trovách považujú za vecne správny a preskúmateľný. Z rozsudku je zrejmé, prečo súd rozhodol o trovách konania tak, že náhradu stranám sporu nepriznal, a to práve z dôvodu, že žalobe vyhovel len čiastočne. Žalobkyne sa odvolaním domáhajú priznania náhrady trov konania v rozsahu 100 %, pričom vzhľadom na výsledok konania ich návrh nie je možné subsumovať pod žiadne zákonné ustanovenie, keďže je v rozpore s tým, že proti II. výroku rozsudku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, odvolanie nepodali. Žalovaní mali za to, že v súdnej praxi je zaužívaná stručnosť odôvodnenia rozhodnutia čo do výroku o náhrade trov konania a odôvodnenie rozhodnutia o trovách konania treba posudzovať v kontexte celého rozhodnutia. Vzhľadom na uvedené skutočnosti považovali odvolanie za nedôvodné a navrhli, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom výroku ako vecne správny potvrdil.

8. Žalobkyne v odvolacej replike uviedli, že v konaní boli čiastočne úspešné a tak majú nárok na priznanie primeranej náhrady trov konania v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP. Zároveň sa niekoľkokrát pokúsili danú vec vyriešiť mimosúdne a následne aj v súdnom konaní navrhli uzavrieť zmier, avšak bezúspešne. V prípade mimosúdnej dohody resp. zmieru by neboli vznikli trovy konania. Z uvedeného dôvodu je nespravodlivé, keď súd prvej inštancie úspešným žalobkyniam nepriznal nárok na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie túto skutočnosť pri rozhodovaní nijako nezohľadnil a zároveň ani neodôvodnil, čo má za následok nepreskúmateľnosť takéhoto rozhodnutia v časti výroku o náhrade trov.

9. Žalovaní v odvolacej duplike doplnili, že ako základné kritérium náhrady trov konania je zásada úspechu. Nakoľko žalobkyne boli úspešné len čiastočne, nie je možné priznať náhradu trov konania tak, ako žiadajú, teda v rozsahu 100 % a nie je to možné subsumovať ani pod žiadne zákonné ustanovenie. Rozhodnutie súdu o prvej inštancie považovali za správne a spravodlivé. Žalobkyne v priebehu konania žiadny konkrétny návrh na uzavretie zmieru nepredniesli a v celom priebehu konania trvali na podanej žalobe.

10. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací podľa § 34 CSP prejednal odvolanie žalobkýň ako podané včas oprávnenými osobami proti výroku rozhodnutia, voči ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a dospel k záveru, že rozsudok je potrebné v napadnutej časti zrušiť v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP.

11. Vyhovujúci výrok I. a výrok II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti rozsudku súdu prvej inštancie neboli odvolaním napadnuté, nadobudli právoplatnosť, preto neboli predmetom odvolacieho konania (§ 367 ods. 3 CSP).

12. Súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania podľa ust. § 255 ods. 2 CSP a uviedol, že žalobkyne boli v konaní čiastočne úspešné, preto náhradu trov konania stranám sporu nepriznal.

13. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

14. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

15. Z ustanovenia § 255 ods. 1 CSP vyplýva, že v sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu. Zásada úspechu vo veci (zásada zodpovednosti za výsledok sporu) spočíva v tom, že strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane. Procesný úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. U žalobcu ide o plný úspech vo veci vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu.

16. Pomer úspechu (miera úspechu) je základným meradlom pre nárok na náhradu trov. Ak mala strana plný úspech v spore, prizná sa jej celá náhrada trov konania. Ak žiadna zo strán nemala v spore plný úspech, má každá z nich úspech čiastočný, t. j. každá zo strán sporu (žalobca aj žalovaný) je sčasti úspešná a sčasti neúspešná. Ak mala strana úspech v spore len čiastočný, potom sa náhrada trov pomerne rozdelí. Aby čiastočný úspech založil nárok na čiastočnú náhradu trov konania, musí to byť prevažujúci úspech, teda, aby po porovnaní procesnej úspešnosti oboch sporových strán zostala ešte suma opodstatňujúca záver o prevažujúcom úspechu jednej zo strán sporu. Ak sa v spore navzájom vyvážia úspech a neúspech, náhrada trov sa spravidla neprizná žiadnej zo strán sporu. Na rozhodnutie súdu o priznaní náhrady trov konania má teda zásadný vplyv pomer úspechu konkrétnej sporovej strany voči protistrane. Pomer rozdelenia náhrady trov konania zodpovedá pomeru víťazstva strany vo veci samej, zníženého o pomernú časť jej neúspechu. Pomer úspechu treba určiť vždy, ak má byť náhrada trov rozdelená, pričom sa určuje k celému predmetu konania.

17. Vo všeobecnosti platí, že ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí. Pomerné rozdelenie trov je jednak odrazom reálneho výsledku sporu a jednak predstavuje prevenciu, aby strany nežalovali viac, ako im podľa hmotného práva patrí. Nakoľko niet žiadneho rozumného dôvodu, aby si strany v prípade čiastočného úspechu nahradili trovy konania navzájom, časť, ktorá sa prekrýva, sa odpočíta. Zásadne teda platí, že sa určuje najskôr pomer úspechu a neúspechu v spore a až keď došlo k pomernému rozdeleniu náhrady, vypočítajú sa vynaložené trovy, a to u strany, ktorej úspech bol vyšší a má teda nárok na ich náhradu. Ak by úspech strán v spore bol rovnaký - žalobca by vysúdil polovicu a žalovaný by sa polovici ubránil (50% ku 50%), náhrada sa neprizná nikomu. Čiastočné procesné úspechy sa teda vzájomne do rovnakej výšky anulujú. Potom pri zásadne rovnakých čiastkových úspechoch súd môže vysloviť, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

18. Súd prvej inštancie v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia uviedol, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania postupoval podľa ust. § 255 ods. 2 CSP a konštatoval, že žalobkyne boli v konaní čiastočne úspešné, preto náhradu trov konania stranám sporu nepriznal.

19. V prípade, že súd rozhoduje o nároku na náhradu trov konania v zmysle § 255 ods. 2 CSP, t.j. je názoru, že niektorá zo strán sporu mala vo veci úspech len čiastočný, mal by vyjadriť, v čom konkrétne tento čiastočný úspech v spore spočíval, t.j. v akej časti súd žalobe vyhovel a v akej časti žalobu zamietol.

Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku týkajúceho sa náhrady trov konania neuviedol žiadne dôvody, na základe ktorých náhradu trov konania strán sporu nepriznal.

20. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania bol povinný bližšie konkretizovať ako dospel k záveru o rozsahu úspechu, resp. neúspechu jednotlivých strán sporu a v závislosti od toho posúdiť, či v danom prípade bola dôvodná aplikácia ustanovenia § 255 ods. 2 CSP. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zrejmé, ako súd vyhodnotil úspech, resp. neúspech jednotlivých strán sporu.

21. Dôvody rozhodnutia v časti týkajúcej sa výroku o trovách konania tak nemôžu zistiť nielen strany sporu, ale ani odvolací súd pri svojej prieskumnej činnosti v rámci odvolacieho konania. Rozsudok súdu prvej inštancie je tak vo výroku o trovách konania nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov.

22. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia patrí medzi vady konania v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP, pretože súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva (konkrétne právo účinne sa brániť proti rozhodnutiu súdu) v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom. Tým je naplnený dôvod pre zrušenie rozhodnutia podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP.

23. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok v napadnutej časti v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

24. Úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude opätovne rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania, pričom bude povinnosťou súdu svoje rozhodnutie v súlade s vysloveným názorom odvolacieho súdu jasne, stručne a najmä presvedčivo zdôvodniť.

25. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

26. Na záver odvolací súd dodáva, že znenie výroku rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania nezodpovedá ust. § 255 ods. 2 CSP. Pokiaľ mal súd za to, že strany sporu mali v konaní rovnaký úspech, správne mal uviesť, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. V prípade, že dospel k záveru, že niektorá zo strán sporu bola v konaní prevažne úspešná, mal tejto strane nárok na náhradu trov konania (v rozsahu jej úspechu) priznať, resp. ak by jej v konaní žiadne trovy nevznikli, nárok na náhradu trov konania (avšak iba tejto strane) nepriznať.

27. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).